

95

PRÄMIEN - PLAN

FÜR DIE

PROVINZ NEUOSTPREUSSEN

VOM 1TEN JÜNY 1802. BIS DAHIN 1808.

BIALYSTOK,

GEDRUCKT BEY JOHANN APPELBAUM, KÖNIGLICHEN NEU-
OSTPREUSSISCHEN HOFBUCHDRUCKER.

W Y Z N A C Z E N I E
N A D G R Ó D

DLA PROWINCYI

PRUSS NOWOWSCHODNICH

OD 1. MIESIĄCA CZERWCA R^U 1802 DO TEGOŻ CZASU WROKU 1808.

w BIAŁYMSTOKU,

Z DRUKARNI JANA APPELBAUMA, JEGO KROLEWSKIEY MOŚCI NOWO-
WSCHODNICH PRUSS NADWORNEGO DRUKARZA.

Auf Seiner Königl. Majestät Unsers allernädigsten Herrn Befehl, werden für die Provinz Neuostpreussen, nachstehende Prämien ausgesetzt, welche denen, so sich am besten darum verdient gemacht und hinlänglich dazu legitimirt haben, vom 1ten Juny 1802, bis dahin 1808. bis auf wenige Ausnahmen in jedem Jahre zuerkannt und ausgezahlt werden sollen.

1. Denjenigen zehn bäuerlichen eingebornen Einsassen im Bialystokschen Kammer-Departement und denjenigen acht bäuerlichen eingebornen Einsassen im Plockschen Kammer-Departement, welche zuerst wenigstens fünf Morgen Magdeburgisch mit Ausschluss des Kumsts und Mohns, ordentlich gartenmässig bestellt und mit Gartenfrüchten bepflanzt haben, jedem Zwanzig Rthlr.

Zu den Garten-Früchten gehören:

Rüben, Brücken, Kartoffeln, gelbe Rüben, Kohl, Bohnen, Erbsen u. d. gl.

2. Für diejenigen eingebornen zwanzig bäuerlichen Einsassen im Bialystokschen und funfzehn bäuerlichen Ein-

Z Rozkazu JK Mści Pana Naszego Naylaskawszego następujące dla Prowincyi Pruss Nowowschodnich wyznaczają się Nadgrody, które tym, którzy naylepiey one zasłużyli i iawnie wtey mierze usprawiedliwili się, od 1go Mca. Czerwca Ru. 1802 aż do tegoż Czasu w Ru. 1808, oprócz nie których małych Excepcyi, co rok przyznane y wypłacane bydź maia.

1. Rodowitym Włościanom 10. w. Departamencie Kammery Białostockiey a takż rodowitym Włościanom 8. w Departamencie Kammery Płockiey, którzy naypierwey 5 Morgów Magdeburskich przynaymniey, porządnie po ogrodowemu uprawiali, i exepuiąc Kapustę i Mak, Jarzyną ogrodową zasiali, każdemu po Talarow Dwadzieścia.

Do Jarzyny ogrodowej liczy się Rzepa, Brukiew, Kartofle, Marchiew, Jarmuż, Bob, Groch i. t. d.

2. Dla rodowitych Włościan 20, w Departamencie Kammery Białostockiey i dla rodowitych Włościan 15. w De-

par-

Einsafszen im Plockschen Kammer-Departement, welche auf Einer Hufe Magdeburgisch wohnen, und zehn Stück, ferner für diejenigen, welche auf anderthalb bis zwey Hufen Magdeburgisch wohnen, und dreyßig Stück ächt gemachte Obstbäume, die sich zwei Jahre gut conservirt haben, zuerst vorzeigen können, einem jeden Fünf Rthlr., und für diejenigen, welche bei drei Hufen Magdeburgisch vierzig Stück, bey vier Hufen Magdeb. aber funfzig Stück solcher ächt gemachten Obstbäume zuerst vorzeigen können, einem jeden Zehn Rthlr. Diese Zehn Rthlr. sollen aber auch denjenigen zwanzig bauerlichen Einsafszen im Bialystokschen, und denjenigen funfzehn bauerlichen Einsafszen im Plockschen Kammer-Departement zu Theil werden, die auch nur auf Besitzungen von einer halben und anderthalb Hufen, vierzig bis funfzig Stück veredelte Obstbäume aufzuzeigen im Stande sind.

Diese Obstbäume aber müssen nur erst seit Bekanntmachung dieses Prämien-Plans, ächt gemacht seyn.

3. Den vier eingebornen bauerlichen Einsafszen oder kleinen Guts-Besitzern auf dem Lande, welche bis jezt durchaus keine Garten-Anlage haben, und die zuerst wenigstens zweihundert Stück ächt gemachte, zwei Jahre conservirte Obstbäume nachweisen, einem jeden Zwanzig Rthlr.
4. Den zwanzig bauerlichen Wirthen im Bialystokschen und zehn bauerlichen Wirthen im Plockschen Kammer-Departement, welche in der Brache, jeder einhundert Scheffel

Kar-

partamencie Kammery Plockiey na jedney włoce Magdeburskiey mieszkających, ktorzy naypierwey Dzieście Sztuk, tudzież dla tych, ktorzy Połtora do Dwoch posiadają Włok, i Trzydzieści Sztuk szczepionych albo oczkowanych Drzew owocowych, przez lat 2 dobrze hodowanych, okazać będą mogli, każdemu po Talarow Pięć; a dla tych ktorzy w Possessyi 3 Włok Magd. po 40 Sztuk, przy 4. Włokach Magd. zaś Piędziesiąt Sztuk podobnych szczepionych lub oczkowanych Drzew owocowych naypierwey pokażą, każdemu po Talarow Dziesięć. Tych 10 Talarow iednak takż Ciz Włóścianie w Liczbie 20, w Departamencie Kammeralnym Białostockim, 15. zaś w Departamencie Płockim Uczestnikami będą, ktorzy chociażby tylko w Possessyach Poł i Połtora Włok w sobie zawierających 40 do 50 Sztuk podobnie wydoskonalonych Drzew owocowych pokazać są w Stanie.

Takowe zaś drzewa owocowe dopiero tylko od Publikacyi ninieyszego Wyznaczenia Nadgrad szczepione lub oczkowane być powinny.

3. Rodowitym Włóścianom 4. albo mnieyszych Dobr Possessorom po Wsiach, ktorzy nie mając dotąd wcale żadnego Ogrodu, naypierwey naymniey 200 Sztuk szczepionych lub oczkowanych przez Lat 2. hodowanych Drzew owocowych okażą, po Dwadzieścia Talarow każdemu.
4. Włóścianom Gospodarzom 20. w Białostockim, 10. zaś Gospodarzom Włóścianom w Płockim Departamencie, ktorych każdy Sto Szefflow Kartofli w Ugorze naypierwey wyrobili,

każ-

- Kartoffeln zuerst erbauet haben, einem jeden Acht Rthlr. und demjenigen eingebornen bauerlichen Einsassen, in jedem der gedachten Departements, welcher die meisten Kartoffeln, und zwar über einhundert und funfzig Scheffel in der Brache erbaut hat, Dreyfsig Rthlr.
5. Denjenigen drei bauerlichen eingebornen Einsassen, welche die meisten Futterkräuter ausgesäet oder künstliche Wiesen angelegt haben, jedem Zwanzig Kthlr. und noch ausserdem für zwanzig eingeborne bauerliche Wirthe im Bialystockschen, und zehn eingeborne bauerliche Wirthe im Plockschen Kammer-Departement, welche jeder zwei Morgen Magdeburgisch mit Futter-Kräutern besäet haben, für jeden, je nachdem sie sich bis zu der bemerkten Anzahl zuerst deshalb anmelden und ausweisen, Fünf Rthlr.; so wie demjenigen eingebornen bauerlichen Einsassen in jedem Kammer-Departement, welcher sich nach dem Ermessen der Kammer, beim Anbau der Futter-Kräuter, oder Anlegung künstlicher Wiesen am meisten ausgezeichnet hat, Funfzig Rthlr. Indessen muſs dieser doch mehr als drey Morgen mit Futter-Kräutern besäet gehabt haben.
6. Denjenigen zwei bauerlichen Einsassen in jedem Kammer-Departement, welche zuerst die ganze Erndte ihres Winter-Getreides, statt mit der Sichel, mit der Sense gemähet haben, jedem Dreyfsig Rthlr.
- Es verstehet sich aber von selbst, daſs diese Bauern in Gegenden wohnen
- jedem po Tal. Ośm, a temu rodowitemu Włościaninowi w każdym wspomnionych Departamentow, którzy naywięcey Kartoffli a to nad 150 Szeſłow w Ugorze wyrobił, Trzydzieści Talarow.
5. Rodowitym Włościanom Tizem, którzy naywięcey wysiali Ziół do Paszy służących, albo Kunsztowne założyli Łąki, każdemu Dwadzieścia Talarow, i oprocz tego ieszcze dla 20 rodowitych Gospodarzy Włościan w Białostockim a 10 rodowitych Włościan Gospodarzy w Płockim Departamencie Kameralnym, których każdy Morgow Magdeburgsk. dwa Ziółami do Paszy służącemi zasiał, po Talarow Pięc każdemu w Proporcyi iak który aż do Komplettu wspomnioney Liczby naypierwey w tey mierze melduie i legitimuie się, rownie iako też Włościanowi rodowitemu w każdym Departamencie, który podług Rozpoznania i Rozsądka wspomnionych Kammer, w uprawianiu Ziół podobnych, albo w Założeniu Łąk kunsztownych naylepiey popisał się Piędziesiąt Talarow. Takowy iednak Włościan więcey 3 Morgow podobnemi Ziółami powinien mieć zaſianych.
6. Dwom Włościanom każdego Departamentu, którzy naypierwey cały Zbior Zboża swego Ozimnego zamiast żęcia Sierpem, kośili, po Talarow Trzydzieści każdemu.
- Już to iednak Samo z Siebie rozumie się, iż ciż Włościanie w takich

nen müssen, wo bisher nur immer mit der Sichel das Getreide geschnitten worden, auch sie selbst müssen sich bisher nur der Sichel bedient haben.

7. Für drei eingeborne Einsassen in jedem Kammer-Departement, welche Sand-Schellen von wenigstens fünf Magdeburgischen Morgen stehend gemacht, mit Holz-Saamen besäet, und den Anwachs sechs Jahre lang erhalten und umzäunet haben, jedem Funfzig Rthlr.

8. Für diejenigen drei Gemeinden von wenigstens zehn bauerlichen Wirthen in beiden Kammer-Departements, welche zuerst ihre Gemeinheiten selbst unter sich getheilt haben, jeder Zweihundert Rthlr., oder auch für jeden Wirth einer solchen Gemeinde Fünf und vierzig Groschen für jede Hufe welche er besitzt.

9. Den fünf Einsassen in jedem Kammer-Departement, mit Ausnahme der Domainen-Pächter, welche zur Bewährung ihrer Gärten, Triften und Hütungen zuerst die größte Mauer von Feldsteinen in Moos gelegt, wenigstens einhundert Ruthen lang, und vier Fuß hoch gezogen haben, jedem Zwanzig Rthlr.

10. Für funfzig bauerliche Einsassen jedes Kammer-Departements, von denen ein jeder nach Verlauf von drey Jahren nachweisen kann, zuerst über zwanzig beslogene Bienen-Stöcke mehr, als er bisher gehabt, zugezogen oder angeschafft zu haben, einen Gulden preuß. für jeden mehr nachgewiesenen Bienenstock.

11. Für vier Einsassen jedes Kammer-De-

okolicach mieszkać powinni, gdzie dotąd tylko Zboże żęto, a sami dotąd tylko Sierpa używali.

7. Dla 3. Rodowitych Włościań w każdym Departamencie Kammeralnym, którzy Piaszczyny naymniey Mör-Morgow pięć Magdebursk. wsobie mające uprawiali, Nasieniem drzewowym pozasiali, młode drzewka przez Lat 6 hodowali i ogrodzali, po Talarow Piędziesiąt.

8. Dla trzech Gromad składających się naymniey z 10 Gospodarzy Włościań w Obydwoch Departamentach, które naypierwey wspólne swe grunta sami pomiędzy sobą wydzielili, każdy po Dwieście Talarow, albo też każdemu Gospodarzowi tych Gromad po 45 groszy za każdą włokę którą posiada.

9. Mieszkańcom 5 w każdym Departamencie, oprócz Dzierżawców Ekonomicznych, którzy naypierwey dla Ochraniania swych Ogrodow, Wypustow i Pastwisk mur najwyższy z Polowych Kamieni mchem zatkanym wystawiali, który to Mur przynaymniey Sto Prętow Długości a 4 Stop wysokości w sobie mieć powinien, każdemu po Talarow Dwa-dzieścia.

10. 50. Włościanom każdego Departamentu, których każdy po weyściu Lat 3. pokaże naypierwey że pszczołami osadonych Ułow 20 więcej, iak dotąd miał, hodował albo założył, po Złotym Pruskim jednym, za każdy więcej podany i okazany Ul.

11. Dla 4. Mieszkańców każdego De-par-

Departements, welche nach zwei Jahren die größte Anzahl besogener Bienen-Stöcke, jedoch wenigstens fünfzig Stück mehr als sie am 1ten Juny 1802 gehabt haben, werden vorzeigen können, jedem Dreyßig Rthlr.

12. Denjenigen drey Landesbewohnern in jedem Kammer-Departement, welche ihre Bienen zuerst in Körben unterhalten, und sich darin nach vier Jahren am meisten ausgezeichnet haben, jedem Dreyßig Rthlr. Doch muß derjenige, welcher die Prämie erlangen will, nicht weniger als Zwanzig besogene Körbe haben.

13. Demjenigen bäuerlichen Einsassen eines jeden Kammer-Departements, welcher sich innerhalb vier Jahren in der Bienen-Cultur am meisten ausgezeichnet hat, und die größte Anzahl besogener Garten-Bienen-Stöcke vorzeigen wird, Fünfzig Rthlr. Doch muß er wenigstens fünfzig bis sechszig Stück besogene Stöcke haben.

14. Denjenigen fünfzig Neubauenden in jedem Kammer-Departement, jedoch mit Ausschluss der Domainen-Pächter und der Colonisten, welche zuerst ein Wohngebäude von Lehm-patzen auf einem bäuerlichen Etablissement von einer Hufe Magdeburgisch erbaut haben, Fünfzehn Rthlr. und wenn ein solches auf einem Etablissement von zwey, drey bis vier Hufen erbauet ist, Zwanzig Rthlr. Außerdem aber bekommt ein solcher Neubauender noch die Mehrkosten vergütigt, welche den Domainen-Einsassen, nach dem bestimmten Normal-Satz zu Theil werden,

wenn

partamentu Kameralnego, którzy po upłynieniu Lat 2. największą Liczbę Ułow pszczołami osadzonych, najmniej jednak 50 Sztuk więcej niżeli w dniu 1. M. Czerwca R. 1802. mieli, pokażą, każdemu Trzydzieści Talarow.

12. Trzem Obywatelom każdego Departamentu Kameralnego, którzy najpierw swe Pszczoły w Koszach hodują, i w tym po 4. Leciech najlepiej popisali się, każdemu po Talarow 30. — Jednak mniej 20. Koszow Pszczołami osadzonych mieć nie powinien ten, który wspomnianej sobie życzy Nadgrody.

13. Włościaninowi w każdym Departamencie temu, który wprzeciagu Lat Czterech w kulturze Pszczoł najlepiej się popisał, i najwięcej Ułow ogrodowych Pszczołami osadzonych pokaże, Piędziesiąt Talarow; Powinien jednak mieć przynajmniej Piędziesiąt do 60 Sztuk podobnych osadzonych Ułow.

14. 50 Nowobudującym się w każdym Departamencie Kameralnym, oprócz Dzierzawcow Ekonomicznych i Kolonistow, którzy najpierw Dom Mieszkalny z Surowki (Lehm-patzen) na Chłopskim Siedlisku jedną Włokę Magdeb. w sobie zawierającym wystawiali, 15 Talarow — a za podobny Dom Mieszkalny na Siedlisku od Dwóch, 3. do Czterech Włok wystawiony, Dwadzieścia Talarow. Oprócz tego zaś jeszcze takiowy Nowobudujący się odbierze bonifikacją nad Expensy, która Włościanom Ekonomicznym podług Prawideł przymowanych normalnych udział-

wenn sie, statt in Gehrsafs, in Lehm-
patzen bauen.

15. Für diejenigen drey Baubediente eines jeden Kammer-Departements, in deren Bezirken in den drey nächsten Jahren die meisten, solidesten und zweckmäsigsten Gebäude von Lehmpatzen erweislich durch ihre Bemühung aufgeführt worden, einem jeden Einhundert Thaler. Doch müssen es mehr als zehn Gebäude seyn.
16. Für diejenigen fünf Privat-Personen jeden Kammer-Departements, welche zuerst nach einer approbirten Zeichnung, eine gehörig eingerichtete Ziegeley nebst Streich-Scheune errichten, welche bey jedem Brande wenigstens fünf und zwanzig Tausend Mauersteine und sechs Tausend Bieberschwänze liefert, und nachweisen können, in dieser Ziegeley, einhundert und funfzig Tausend gute Ziegel und dreyfsig Tausend gute brauchbare Bieber-schwänze in einem Jahr fabricirt zu haben; jedem Dreyhundert Rthlr. und,
17. ausserdem noch für diejenigen fünf, welche eine solche Ziegeley zuerst mit Torf betreiben, jedem Einhundert Rthlr.
18. Denjenigen drey Einsafs in jedem Kammer-Departement, welche in jedem Jahre zuerst solche Gelegenheiten, wo Mergel oder Kalk für die vollkommene Bestreitung eines Kalk-Ofens auf zwey Jahre gestochen werden kann, da wo noch kein Mergel oder Kalk gegraben worden, ausmitteln, jedem Dreyfsig Rthlr.
19. Für jede der sechs ersten Brücken, wel-

udziála się kiedy miasto z Drzewa w Węgieł, buduią z Surowki (Lehm-patzen).

15. 3. Officialistom Budowniczym każdego Departamentu Kammeralnego wdystryktach ktorych w pierwszych Latach 3. przez ich staranie naywięcey naymocniejszych i naypożyteczniejszych wystawiono Budynkow, każdemu po Sto Talarow; Podobnych jednak Budynkow powinno być więcey 10.
16. Dla Prywatnych Osob 5. każdego Departamentu Kammeralnego, ktore naypierwey podług approbowanego Rysunku Cegielnią należycie przysposobioną wraz z Szopą do Strychowania wystawiaią, ktora każdego Palenia naymniey 25000 Sztuk Cegieł i 6000 Karpiovek wydaie, i gdy pokazać mogą że wteyże Cegielni 150,000 dobrych Cegieł i 30,000 dobrych i zdatnych Karpiovek wiedz-nym roku wyrobili każdemu po Talarow Trzystą, i
17. Oprocz tego ieszcze dla 5. Osob, ktore naypierwey podobną Cegielnią, Torfem utrzymuią, po Talarow Sta każdemu.
18. 3 Mieszkańcom w każdym Departamencie, ktorzy co rok naypierwey wynaydą takie mieysca, w ktorych marglu albo Wapna do zupełney na lat 2. wystarczającej Potrzeby na ieden Piec wapienny dobyć można, lecz tam gdzie ieszcze nie kopano ani Marglu ani Wapna, każdemu po Trzydzieści Talarow.
19. Za każdy Mostow 6 Pierwszych, kto-

welche in jedem Jahre in jedem Kammer-Departement, von in Moos gelegten Feldsteinen, durch Privat-Personen auf eigene Kosten auf einer grossen Strasse erbauet werden, dem Erbauer Zwanzig Rthlr.

20. Denjenigen drey Mauermeistern in jedem Kammer-Departement, welche überhaupt nachweisen können, in jedem Jahre die meisten Brücken von in Moos gelegten Feldsteinen auf grossen Strassen, gut und dauerhaft erbaut zu haben, jedem Zehn Rthlr. Doch müssen es mehr als drey Brücken seyn.

21. Für diejenigen sechs Leinweber in jedem Kammer-Departement, welche zuerst auf eigene Rechnung die meiste Leinwand, und allerwenigstens ein jeder zehn Stück, jedes zu vierzig Ellen Berliner, in einem Jahre zum Verkauf gemacht haben, jedem Zehn Rthlr.

22. Denjenigen fünf Einsaßsen des platten Landes in jedem Kammer-Departement, welche bishero weder den Flachs-Bau noch die Spinnerey getrieben, und künftig von selbst gewonnenem Flachse die meiste Haus-Leinwand in einem Jahre gesponnen und gewebt haben, jedem Zwölf Rthlr. Doch müssen mehr als sechs Stück gewebt seyn.

23. Für diejenigen fünf Bauer-Frauen jedes Kammer-Departements, welche zum erstenmale über den wirthschaftlichen Bedarf die meiste Leinwand auf eigenen Weber-Stühlen angefertigt und zum Verkauf ge-

ktory in jedem Roku in obydwoch Departamentach Kammeralnym z polnych Kamieni mchem zatkańch przez Osob Prywatnych własnym Kosztem na wielkim trakcie wystawiony będzie, Buduiącemu po Dwadzieścia Talarow.

20. Trzem Maystrom Mularzom w obydwoch Departamentach, ktorzy ogólnie okazać mogą, iż w iednym Roku naywięcey Mostow z kamieni polnych mchem zatkańch po wielkich Traktach porządnie i mocno wybudowali, każdemu po Talarow Dziesięć. Powinno iednak być więcej Mostow.

21. Dla Tkaczow 6. w każdym Departamencie Kammeralnym ktorzy naywięcey Płotna, i przynaymniej każdy po 10 Sztuk, rachuiąc Sztukę po Łokci 40 berlinskiey miary na własny Rachunek w iednym Roku do przedania naypierwey wyrobili, po Talar. 10. każdemu.

22. Pięciu Mieszkańcom po wsiach każdego Departamentu Kammeralnego, ktorzy dotąd ani wyrobieniem Lnu, ani przedzeniem nie zatrudniwszy się, w przyszłym czasie z Lnu, ktorzy sami zbierali, naywięcey przedzonego i tkanego przez nich Płotna domowego w iednym Roku pokażą po Talarow Dwanaście każdemu. Powinno być iednak więcej 6 Sztuk tkanych.

23. Dla włościańskich Niewiaśc 5. w każdym Departamencie Kammeralnym, ktore pierwszy raz nad Potrzebę gospodarską naywięcey Płotna na własnych tkali Warsztach i przedali, każdej po 15 Talarow; przedanego Płotna

gebracht haben, jeder Funfzehn Rthlr. Doch muß die verkaufte Leinwand nicht unter sechs Stück seyn.

24. Denjenigen vier Bauer-Frauen in jedem Kammer-Departement, welche in den nächsten drey Jahren zuerst, eigene, vorher noch nicht gehabte neue Weberstühle sich angeschafft, und darauf jede drey Stück gewebt haben, jeder Acht Rthlr.

25. Für die fünf Bauerfrauen oder Mädchen in jedem Kammer-Departement, welche in den nächsten beyden Jahren das Weben erlernen, und ein oder mehrere Stücke Leinwand gewebt haben, jeder Zehn Rthlr.

Hierbey wird noch bemerkt:

daß allen denen Frauen oder Mädchen, welche Prämien in Gelde erhalten, noch ein besonderes Geschenk, an Zeug, Tüchern, etc. etc. als eine Auszeichnung für ihren Fleiß, gemacht werden soll.

26. Denjenigen acht Haushaltungen jedes Kammer-Departements, welche in einem Jahre das meiste Garn aus gekauften oder geborgtem Flachs gesponnen haben, jeder Zehn Rthlr. Doch muß es nicht unter vier Schock seyn.

27. Für die vier Mannspersonen jedes Kammer-Departements, welche innerhalb Jahres-Frist zuerst das Spinnen erlernt, und neben ihren sonstigen Beschäftigungen betrieben, und jeder wenigstens drey Schock den Winter über gesponnen haben, jeder Zehn Rthlr.

28. Den sechs jungen Burschen in jedem Kammer-Departement, welche

Plotna nie powinno iednak być mniej Sztuk 6.

24. Niewiastom Włościańskim 4 w każdym Departamencie Kammeralnym, które w pierwszych trzech Latach naypierwey własnemi, przedtym ieszcze nie posiadaniem nowemi Warsztatami Tkackiemu opatrzyli się i natych każda Niewiasta Plotna Sztuk 3. wyrobiła, po Ośm Talarow każdej.

25. Dla Niewiast albo Dziewcząt włościańskich 5. w każdym Departamencie, które w pierwszych dwóch Latach naypierwey tkania się uczą i iedną albo więcej Sztuk Plotna wyrobili po Talarow Dziesięć każdej.

Przytym ieszcze namienia się, iż każdej z Niewiast albo dziewcząt, która Nadgrody wyżej wspomniane pieniędźmi odbierze, oprócz tego ieszcze osobny Podarunek w Materyach, chustkach i. t. d. iako Dystynkeyia za iey Pilność dany być ma.

26. Domowym Gospodarstwom 8 każdego Departamentu Kammeralnego, gdzie w iednym Roku naywięcej przędzy z Lnu kupionego albo pożyczonego wyrabiano po Talarow Dziesięć; Niepowinno iednak być mniej 4. Kop Przędzy.

27. 4. Mężczyznom w każdym Departamencie Kammeralnym, którzy wprzeciagu iednego Roku naypierwey przedzenia uczyli się, i tym oprócz dalszych swych Czynności zatrudniaią się, każdy zaś naymniej 3 Kopy zimową Porą wyrobił, każdemu po Talarow 10.

28. Chłopcom młodym 6. każdego Departamentu, którzy przedzeniem bawia

sich auf die Spinnerey legen, und zuerst in einem Jahre wenigstens zwey Schock Linnen - Garn nach Berliner Haspel gesponnen haben, jedem Zehn Rthlr.

29. Für die sich zuerst meldenden zwey Ackersleute jedes Kammer-Departements, welche erweislich machen, daß sie in einem Jahre zwey Scheffel Leinsaamen gesäet, und das Product davon zur eigenen Nutzung zuge richtet haben, jedem Fünf Rthlr.

30. Demjenigen Forst-Bedienten, welcher den Anleger eines Wald-Feuers entdeckt, ertappt und nahmhafte macht, Fünf Rthlr. und jedem andern Einsassen außer dem Forst-Bedienten Zehn Rthlr.

31. Denjenigen drey christlichen Meistern in jedem Kammer-Departement, welche vom 1 ten Juny 1802. bis dahin 1808. in jedem Jahr, die meisten jüdischen Lehrlinge angenommen und ausgelernt haben, nach Verhältniß der Anzahl der Lehrlinge einem jeden Fünfzig Rthlr. wovon die eine Hälfte nach Ablauf des ersten Lehrjahres, und die andere Hälfte, wenn der Lehrling ausgelernt hat, bezahlt werden soll. Wer aber Fünfzig Rthlr. haben will, muß wenigstens zwey jüdische Knaben, wer Einhundert Rthlr. haben will, wenigstens drey, wer Einhundert und Fünfzig Rthlr. haben will, wenigstens vier in der Lehre haben.

32. Für drey erwachsene jüdische Knaben in jedem Kammer-Departement, welche sich von 1802. bis 1808. in jedem Jahre zuerst der Landwirthschaft oder einer Profession bey christlichen Ackerwirthen oder Meistern widmen, jedem Zwanzig Rthlr.

33. Für

wia sie, i naypierwey wiedzny Roku naymniey Kop 2. Przędzy Lnaney, biorąc na berlinskie Motowidło, wyrobili po 10 Talarow każdemu.

29. Dla meldniących się naypierwey Rolnikow 2. w każdym Departamencie Kammeralnym, ktorzy niezawodnie okażą, iż w iednym Roku Szeflow 2. Nasienia Lnanego wysiali i Zbior onego na własny wyrobili Pożytek po Talarow Pięć.

30. Oficyaliscie Leśnemu, który Wszczynaiącego w Lesie Ognia potrzeże, złapie i oskarży, Talarow Pięć, i każdemu innemu Mieszkaniowi oprocz Oficyalisty Leśnego, po Talarow Dziesięć.

31. Maystrom chrześciańskim Trzem w każdym Departamencie, ktorzy zacząwszy od 1. Czerwca Ru. 1802. aż do tegoż Czasu 1808. w każdym Roku, naywięcey przyjmowali Uczniow żydowskich i wyuczyli, w Proporcji Liczby Uczniow, każdemu po Talarow Pędziesiąt, ktorych Połowa po upłynieniu Roku Nauki, druga zaś Połowa kiedy Uczeń inż wyterminował, zapłaconą być ma. Ządający sobie iednak mieć 50 Talarow, powinien naymniey dwoch Chłopcow żydowskich, — 100 Talarow przy naymniey Trzech, — 150 Talarow naymniey Czterech trzymać u siebie na nauce.

32. Dla rosłych Chłopcow żydowskich 3. w każdym Departamencie, ktorzy od Roku 1802. aż do 1808. co rok naypierwey rolnemu Gospodarstwu albo inney iakiey Professyi u chrześciańskich Gospodarzy rolnych albo Maystrow poświęcili się, każdemu po Taler. Dwadzieścia.

33. Dla

33. Für drey erwachsene jüdische Knaben in jedem Kammer-Departement, welche sich in den benannten sechs Jahren zuerst der Maurer- Zimmermann- oder Schmiede- Profession widmen, jedem Dreyßsig Rthlr.

34. Für zehn jüdische Unterthanen in jedem Kammer-Departement, welche gleichfalls während des vorstehend erwähnten Zeitraums in jedem Jahre zuerst als Knechte bey christlichen Einsassen des platten Landes in Dienste gehen, und drey Jahre an einem Orte den Ackerbau getrieben, sich in der Zeit gut geführet und fleißig gearbeitet haben, jedem Zwanzig Rthlr.

35. Denjenigen drey jüdischen Lehrern, welche in jedem Kammer-Departement erweislich dazu beygetragen haben, daß sich Juden auf den Ackerbau legen, jedem Dreyßsig Rthlr.

36. Denjenigen drey jüdischen Familien in jedem Kammer-Departement, welche zuerst vier Hufen Magdeb. Bruch oder Strauch mit jüdischen Leuten gerohdet, cultivirt und bebauet haben, jedem außer der gewöhnlichen für Einländer bestimmten Unterstützung, noch eine Prämie von Zweyhundert Rthlr. Die Bauten können allenfalls durch christliche Handwerker betrieben werden.

Es versteht sich hiebey von selbst, daß ihre Abgaben von den Grundstücken nicht größser als die der Christen seyn sollen, welche sich auf einem ähnlichen Terrain ansiedeln.

33. Dla rośliych Chłopców żydowskich 3. w każdym Departamencie, którzy naypierwey w wspomnionych Latkach Sześciu, Mularskiemu, Ciesielskiemu albo Kowalskiemu Rzemieślowi naypierwey poświęcili się, po Talarow Trzydzieści każdemu.

34. Dla żydowskich Poddannych 10. w każdym Departamencie Kammeralnym, którzy podobnież wprzeciagu wyżej wyrażonego Czasu w każdym Roku naypierwey za Parobka u chrześciańskich Włósciań po wsiach do służby przystaią i lat 3. na iednym miejscu rolę uprawiali, w tym czasie dobrze sprawowali się i pilnie pracowali, każdemu po Dwadzieścia Talarow.

35. Nauczycielom żydowskim trzem w każdym Departamencie którzy prawdziwie przykładali się, że Żydow 10 gospodarstwu rolnemu poświęcali się po Talarow 30.

36. 3. Żydowskim familiom w każdym Departamencie, ktore naypierwey Włok Magdeburskich 4. Gruntu błotnego i Zarosliń, żydowskimi Ludźmi wytrzebili, uprawiali i zasiali, kaźdey oprócz zwyczajnego wsparcia udzialaiącego się Kraiowym Mieszkańcom, ieszcze Nadgrode dwóch set Talarow. Co zaś do Budowli te także przez Rzemieslnikow chrześciańskich wystawiane bydź mogą.

Tu samo przez się rozumie się, że ich Podatki z Gruntow większe mi od placących się Podatkow przez Chrześcian, którzy na podobnych miejscach zasiedlili się, być nie maią.

37. Für die ersten fünf Beamten und fünf Guts - Besitzer jeden Departements, welche zuerst, jeder wenigstens drey jüdische Knechte oder Jungen, drei Jahre hintereinander im Dienste gehabt, und solche gut behandelt haben, jedem Funfzig Rthlr. Man wird diese Männer aber noch besonders bekannt machen und der Königlichen Gnade empfehlen.
38. Für diejenigen sechs jüdischen Einsassen des Bialystokschen Kammer-Departements, welche während der Dauer des Prämien-Plans, bey dem Eintritt eines jeden Winters zuerst nachweisen, in dem vergangenen Sommer bey Canal- und andern Bauten, Rohdungen, Abwässerungen, auch wichtigen Meliorations - Arbeiten bey den Strömen der Provinz, die längste Zeit zur Zufriedenheit dessen, welcher die Arbeit dirigirt, beschäftigt gewesen zu seyn, jedem eine Prämie von 10 Rthlr. Doch ist erforderlich, daß derjenige, welcher auf eine solche Prämie Ansprüche machen will, wenigstens 3. Monate oder 90 Tage in Arbeit gestanden hat.
39. Für denjenigen, welcher eine für ertrunken, erfroren, erstickt oder erdrosselt gehaltene, und überhaupt eine verunglückte Person zu retten sucht,
- a) wenn diese Person wieder zum Leben gebracht wird, Fünf Rthlr.
 - b) wenn die angewandte Mühe diesen Erfolg nicht hat, Zwei Rthlr. fünf und vierzig Groschen.
40. Die drei Gemeinden oder Gutsbesitzer jeden Departements, welche zuerst die Landstrasse, die durch ihr
37. Pierwszym 5. Amtmannom, i 5. Dobr Possessorom w każdym Departamencie, ktorzy naypierwey, a każdy naymniey Parobkow 3. żydowskich lub Chłopców ciągle przez Lat 3. w służbie miał, i dobrze zniemi obchodził się, po Talarow 50. każdemu. A ieszcze osobno ciż Mężowie będą publicznie nominowani i Łasce Krolewskiej poleceni.
38. Dla Mieszkańców żydowskich Departamentu Kammeralnego Białostockiego 6. ktorzy wprzeciągu trwania tegoż wyznaczenia Nadgrod, porą pierwszą zimową co rok naypierwey pokażą, iż przeszłego Lata przy kopeniu Kanałów, i innych Budowlach, przy wytrzebieciu, spuszczeniu Wod, tudzież przy znacznych robotach melioracyinnych w Rzekach Prowincyi, naydłużey z Ukontentowaniem Dyrygującego tą Robotę pracowali, każdemu Nadgrode Talarow Dziesięć. Potrzeba iednak iż ten, który takową Nadgrode mieć chce, naymniey przez Miesiący 3. albo 90. dni przy takowey Robocie został.
39. Dla tego który Człowieka za utonionego, zmarłego, albo zaduszonego trzymanego, albo też ogólnie mówiąc Człowieka w nieszczęściu znajduiącego się ratować się stara.
- a) kiedy podobny Człowiek do życia przyprowadzonym zostaje, Pięć Talarow.
 - b) kiedy wszelkie dokładane Staraanie Skutku żadnego nie miało, Tal. 2. 45. gr. wyznacza się.
40. Trzy Gromady albo tyle Dobr Possessorow w każdym Departamencie, ktorzy naypierwey, Gościniec przez

Guth oder Dorf geht, mit Piramidal-Kanadischen oder andern Pappeln, die hoch und schnell fortgehen, gehörig besetzt, und dafür gesorgt haben, daß diese Bäume drey Jahre gestanden haben, und eine Höhe von wenigstens Funfzehn Fuß erreicht haben, erhalten eine Prämie von Funfzig Rthlr. Doch muß die Allée wenigstens dreyhundert Ruthen lang seyn.

41. Die fünf Dörfer in jedem Departement, von denen jedes aus wenigstens zehn Bauern bestehet, und welche bis jetzt weder ihre Häuser noch Gärten, noch Dorfsplätze mit Bäumen bepflanzt haben, wenn sie zuerst nachweisen, daß sie in der Zeit ihre Dorfsplätze, Häuser und Gärten, wenn auch nur mit Weiden vollgepflanzt und umgeben haben, und daß diese, seit drei Jahren gut fortgegangen sind, erhalten eine jede Dorfschaft hievon eine Prämie von Funfzig Rthlr.

42. Den drei Weltgeistlichen jedes Kammer-Departements, in deren Kirchspiel die meisten dieser Prämien in einem Jahr verdient worden, wenn dieses erweislich durch ihre Aufmunterung und Belehrung bewirkt ist, jedem nach Maasgabe der Anzahl der von ihren Eingepfarrten verdienten Prämien, eine Belohnung von Vierzig Rthlr. wenn mehr als drey, von Siebenzig Thalern, wenn mehr als vier, von Einhundert Rthlr. wenn mehr als Fünf Prämien im Kirchspiel verdient und ausgetheilt worden. Alle Prämien, welche außer diesen hier benannten, dem Lande schon bekannt gemacht worden, als auf Aus-

rot-

ich Dobra albo Wies idącą, Piramidalnemi, z Kanadyi, lub innemi Topolami, które wysoko i pretko rosna, osadzaja, i staraia się, żeby też Topole przez Lat 3. utrzymane do wysokości Stop 15. naymniey przychodzily, odbiorą w Nadgrode Talarow Piedziesiat. — Takowa iednak Alea przynaymniey Pretow 300. długości w sobie zawierac powinna.

41. Dla 5. Wsiow, w każdym Departamencie, ktorych każda Wies naymniey 10 Chłopow mieć powinna, i ktorzy Chłopi dotąd ani Domy, ogrody ani Placy wieyskie drzewami nie osadzili, gdy naypierwey pokażą iż wtym czasie, Placy wieyskie, Domy i Ogrody, chociażby tylko wierz- bami osadzali i ogradzali, i też wierzby przez Lat 3. dobrze się utrzymały, każdej Wsi Nadgrode Talarow Piedziesiat.

42. Duchownym Swieckim 3. w każdym Departamencie, w Parafyi ktorych naywięcey wyżej wyrażonych wiednym roku zasłużono Nadgrod, gdy iawnie okażą, że przez ich Pobudzenie i Nauczanie to się skutecznio, każdemu w Proporcyi Wielości zasłużonych przez Parafianow Nadgrod, Gratyfikacyia po 40 Talarow ieżeli więcey Trzech po 70 Talarow, ieżeli więcey Czterech po 100 Talarow, ieżeli więcey 5 Nadgrod w Parafyi zasłużono i wypłacano, wyznacza się.

Wszelkie Nadgrody od ktorych, nie wspominaiąc wyżej wyrażonych, Prowincyia iuż iest uwiadomiona, na przy-

rottung der Raubthiere u. s. w. bleiben nach wie vor in ihrer Gültigkeit.

Wenn bäuerliche Einsassen eine dieser Prämien zu verdienen geglaubt haben; so müssen sie das Zeugniss hievon, vom Schulzen des Dorfs und zwei ihrer Nachbarn beibringen. Sind es Königl. Bauern, so melden sie sich deshalb bey dem Beamten, sind es Adelige, bey dem Guts-Herren oder in dessen Abwesenheit bey dem Administrator, sind es städtische Einsassen, so melden sie sich bey dem Magistrat, und jede dieser Behörden macht sogleich dem Landrath hiervon Anzeige, der die Sache nach einer besondern Vorschrift untersuchen und weiter an die Kammer berichten wird.

Adlichen Gutsbesitzern oder Pächtern, wird es überlassen, ihre Anzeige von der verdienten Prämie sogleich bei der Kammer zu machen, die alsdann die nöthige Untersuchung veranstalten wird. Diese Prämien sollen, sobald sie erweislich verdient sind, aufs schnellste baar ausgezahlt werden.

Signatum Berlin, den 24ten October 1801.

Auf Seiner Königlichen
Majestät allergnädigsten
Special-Befehl.

v. Schrötter,

przykład za wygubienie zwierząt drapieżnych i. t. d. na potym iak przedtym wrownym i nieodmiennym zostaią walorze.

Gdy Włościanie mniemaią, że na iaką tych wyrażonych Nadgrodz zasłużyli, powinni mieć na to zaświadczenie od Sołtysa Wsi i dwóch ich Sąsiadów. Jeżeli Krolewscy Włościanie tedy melduią się w tey mierze u Am-manna, jeżeli Poddanni Dobr Szlacheckich wtedy u Possessora albo w niebytności tegoż u Administratora, jeżeli Mieszkańcy mieyscy, u swego Magistrata, każda zaś takowa Zwierzchność Landratowi tym uczyni rapport, który rzecz podług osobnego wtey mierze Przepisu wysledzie i tak daley do Kammery zarapportuie.

Possessorowie szlacheccy lub Dzierżawcy Dobr maią sobie wolność zastawioną Rapport takowy względem zasłużoney Nadgrody prosto i zaras do Kammery przesłać, która potym dalszą zadysponuie Indagacyią.

Wspomniane Nadgrody skoro już są iawnie okazane i zasłużone natychmiast wgotowiznie wypłacane byćd maią.

Dań w Berlinie dnia 24go Października 1801.

Za Naylaskawszym JKMści
Osobliwym Rozkazem.

de Schrötter.